ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ (જી.સી.ઈ.આર.ટી.) ગાંધીનગર

બાળમેળો

બાળ જગતના સોનેરી સપનાનો ઉત્સવ : બાળમેળો

આનંદ દાયી અને પ્રવ્રુતિ ક્રૃય બાળમેળો : ધોરણ ૧ થી ૫

તથા

જીવન કૌશલ્ય આધારિત બાળમેળો : ધોરણ ૬ થી ૮

વર્ષ
2026/27

શાળાનું નામ : ____________________

તાલુકો : __________ જિ. : __________

શાળા ડાયસ કોડ : ____________________

તારીખ : __________ વાર : __________

R. S. Raval

R. S. Raval

(વિભાગ - ૧)

આનંદ દાયી અને પ્રવૃત્તિ મય બાળમેળો : ધોરણ ૧ થી ૫

પ્રસ્તાવના

ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રાથમિક શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારણા માટે ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ, ગાંધીનગર અને ગુજરાત રાજ્યના તમામ જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન દ્વારા અનેકવિધ કાર્યક્મો અને પ્રોજેક્ટ અભિગમોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. છેલ્લા દાયકામાં પ્રાથમિક શિક્ષણમાં નૂતન પ્રવાહોમાં " બાળમેળો" એ પ્રાથમિક શાળાઓમાં ખૂબ જ મહત્વનો કાર્યક્મ રહ્યો છે. ધોરણ એક થી પાંચમાં જ્યારથી આનંદદાય અને પ્રવૃત્તિમય પાઠ્યપુસ્તકોનું નિર્માણ થયું છે, ત્યારથી એટલે કે વર્ષ 2003 થી બાળમેળાની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.

બાળમેળાનો વિકાસ અને તેમની આંતરિક શક્તિઓના વિકાસ અંગે દુનિયામાં મહાન ચિત્રકાર તરીકે ગણાતા પિકાસો કે જે સ્પેન દેશના વતની હતા અને 90 કરતાં વધારે વર્ષોની યસસ્વી ઉંમર પછી મૃત્યુ પામ્યા. તેમણે ચિત્રકાર તરીકે પોતાના જીવનમાં અનેક અનુભવો પછી કોઈક સંદર્ભે બાળક અને સતાહકાર એ બંનેને સાંકળતું વાક્ય કહ્યું છે કે - **"દરેક બાળક કલાકાર હોય છે પરંતુ વધતી ઉંમર સાથે એ કલાકાર રહેતું નથી."** તેમના આ વાક્યો કહેવાનો સંદર્ભ જુદો હોઈ શકે પરંતુ વાતનો અર્મ એવો છે કે સમાજ, માતા-પિતા અને આસપાસનું વાતાવરણ બાળકાની કુદરતી શક્તિઓને ખીલવાનું અથવા તેના નૈસર્ગિક વિકાસ થવા જરૂરી વાતાવરણ પૂરું પાડી શકતા નથી.

બાળમેળાના આયોજન દ્વારા શાળા કક્ષાએ એક નવા જ ઉત્સવનું વાતાવરણ ઊભું થાય છે, અનેક બાળકો પૂર્ણપણે ખીલી છેકે અને મુક્ત રીતે આનંદભેર ઝૂમી ઉઠે છે. આ રીતે પ્રવૃતિ દ્વારા મેળવેલ જ્ઞાન **'Learning by doing'** ઉક્તિને ખરા અર્થમાં ચરિતાર્થ કરે છે.

બાળમેળો એટલે...

"બાળકની આંખે અચરજ, કાને કોતુક, મનની મૌલિકતા, હૃદયની કેળવણી, અંગોનો અનુભવ, સુષુપ્ત શક્તિને વિકસાવવાની તક, જીજ્ઞાશા ને જીવંત રાખવાનો મોકો, સ્વયં શિસ્ત કેળવવાનો કીમિયો, આત્મવિશ્વાસ કેળવવાની તક, બાળકમાં રહેલ કલાકારને ઓળખીને જાતે દસ આંગળીની કવિતા કરતો થાય તેનું નામ બાળમેળો."

R. S. Raval

બાળમેળો શા માટે ?

- રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 2020 અંતર્ગત પ્રાથમિક શિક્ષણમાં ભાર વિનાના ભારતર ની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરી વિદ્યાર્થીનીન સર્વાંગી વિકાસ કરવામાં આવી છે.
- બાળમેળા દ્વારા કેટલીક અવનવી પ્રવૃત્તિઓ કરીને બાળકો અનુભવ જન્ય શિક્ષણ મેળવે તે માટે તેમને નવીન વસ્તુઓ તોડવાની, જોડવાની અને બનાવવાની તકો મળે છે.
- બાળમેળામાં બાળકોને સર્જનાત્મકતા શક્તિની ઓળખ અને તેને વિકસાવવાનો અવસર રહેતો છે.
- વિવિધ શૈક્ષણિક રમકડા, રમતો અને અનુભવ જન્ય પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા બાળકોમાં રહેતી સુષુપ્ત શક્તિઓ જાગૃત થાય છે.
- બાળમેળા દ્વારા બાળકોમાં આત્મવિશ્વાસ વધે છે અને તેમનો ભય, શરમ સંકોચ દૂર થાય છે.
- બાળમેળા દ્વારા બાળકો પર્યાવરણને જાણે અને તેનું જતન કરતા થાય છે.
- બાળમેળો બાળકોમાં સ્વ સર્જનનો આનંદ અને મુક્ત રીતે અભિવ્યક્ત થવા માટેનો અવસર પૂરો પાડે છે.
- બાળકોમાં બાળમેળા થકી શિસ્ત, સફાઇ, નિયમિતતા અને ચોકસાઈ જેવા ગુણોનો વિકાસ થાય છે અને જીવનમાં સમય પાલન કરતા શીખે છે.

" ન એને રચવાયેલો ઈતિહાસ આપો, દિશાઓ ખૂલે એવો અવકાશ આપો,
તમારી સીમાઓ નં દેખાડો અને, એ બાળક છે - એને ખુલ્લુ આકારા આપો "

R. S. Raval

R. S. Raval

બાળમેળાના હેતુઓ

- વિદ્યાર્થીઓમાં જીવન વ્યવહારમાં ઉપયોગી વિવિધ કૌશલ્યો કેળવાય.
- વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ આનંદદાયી પ્રવૃત્તિઓ કરી મનોરંજન સાથે જ્ઞાન મેળવે.
- વિદ્યાર્થીઓમાં સહકાર, નેતૃત્વ, લોકશાહીની ભાવના, સાહસિકતા વગેરેની ખીલવણી થાય.
- વિદ્યાર્થીઓમાં સર્જનાત્મકતા અને મૌલિકતા વિકસે.
- વિદ્યાર્થીઓમાં રહેલ સુષુપ્ત શક્તિઓ બહાર આવે.
- વિદ્યાર્થીઓની મનોસામાજીક માળજત થાય.
- વિદ્યાર્થીઓમાં ચોખસાઈ અને ધીરજનો ગુણ વિકસે.
- વિદ્યાર્થીઓ વ્યસનથી થતા નુકસાન વિશે જાગૃત થાય.
- વિદ્યાર્થીઓ સાંસ્કૃતિક વારસો અને પર્યાવરણની જાળવણી કરતા શીખે.
- વિદ્યાર્થીઓ શારીરિક સ્વાસ્થ્ય અને સ્વચ્છતા પ્રત્યે સભાન થાય.
- વિદ્યાર્થીઓની ક્રિયાશીલતા અને સર્જનાત્મકતા અભિવ્યક્તિ થાય.
- વિદ્યાર્થીઓ ક્રિયાશીલતા ને પોષણ મળે.
- વિદ્યાર્થીઓની વિચારશક્તિ ખીલે.
- વિદ્યાર્થીઓ પોતાની જવાબદારી ઉપાડતા થાય.
- વિદ્યાર્થીઓ પોતાની સમસ્યાઓના વિવિધ રીતે ઉકેલ શોધવાની આવડત કેળવે.
- વિદ્યાર્થીઓ વધુ સામાજિક બની એકબીજાની નજીક આવે અને સમૂહ ભાવના કેળવે.
- વિદ્યાર્થીઓને અભિવ્યક્ત થવાની અનેક તકોનું નિર્માણ થાય.
- વિદ્યાર્થીઓને 4H- HAND, HEAD, HEART, અને HEALTHની કેળવણી મળે રહે.
- શિક્ષક અને બાળક વચ્ચે આત્મીયતા સેતુ સ્થાય.
- વિદ્યાર્થીઓમાં રહેલી લઘુતા પ્રવૃત્તિ દૂર થાય અને આત્મવિશ્વાસમાં અભિવૃદ્ધિ થાય.
- વિદ્યાર્થીઓમાં માટીકામ, કાગળ કામ, ચૌટક કામ જેવી પ્રવૃત્તિઓની હસ્ત કૌશલ્યાનો વિકાસ થાય.

R. S. Raval

"ટોક શો" ના સૂચિત વિષયો

- મારા સપનાનું ભારત
- મારી શાળા મારા વિચારો
- પર્યાવરણ બચાવો દેશ બચાવો
- મારી સામાજિક ફરજ
- સ્વાસ્થ્ય અને સુખાકારી
- ટ્રાફિક અવેરનેશ
- પોષણયુક્ત ખોરાકનો સ્વીકાર
- મારી સલામતી સૌની સલામતી
- આપણો સાંસ્કૃતિક વારસો
- આપણા ઉત્સવો
- એક ભારત શ્રેષ્ઠ ભારત
- મારે કૌશલ્ય - મારું ભવિષ્ય
- ઈન્ટરનેટ અને ટેકનોલોજી - આરીર્વાદ રૂપ કે અભિશાપ

R. S. Raval

બાળમેળા માટે સૂચિત પ્રવૃત્તિઓ - પ્રાથમિક (૧ થી ૫)

બાળવાર્તા, બાળવાર્તા આધારિત નાટક, માટીકામ, છાપકામ, કાતરકામ, ચીટક કામ, ચિત્રકામ, ગડીકામ, રંગ પૂરણી, કાગળ કામ, બાળ રમતો, એક મિનીટ, પઝલ્સ, હાસ્ય દરબાર, ગીત-સંગીત-અભિનય, પપેટ શો, ગણિત રમત, વેસ્ટમાંથી બેસ્ટ, વિજ્ઞાનના સાધા પ્રયોગો, વેશભૂષા અંગે પ્રવૃત્તિઓ યોજી શકાશે.

લાઈફ સ્કીલ બાળમેળા માટે સૂચિત પ્રવૃત્તિઓ - ઉચ્ચ પ્રાથમિક (૬ થી ૮)

ફ્યુઝ બાંધવો, સ્ક્રૂ લગાવવો, કુકર બંધ કરવું, ખિલ્લી લગાવવી, ટાયર નું પંચર રિપેર કરવું, શારીરની સ્વચ્છતા, વ્યસનથી થતું નુકસાનની સમજ, હાથ ઉપર મહેંદી લગાવવી, વેસ્ટ માંથી બેસ્ટ બનાવવું, રંગોની બનાવવી, આંગે જીવન વ્યવહારમાં ઉપયોગી વિવિધ કૌશલ્યો નો સમાવેશ કરી શકાય.

શાળા અને સમાજનું જોડાણ વધે તે હેતુસર ધ્વજ વંદન માંટેની પ્રવિધિઓ, સ્ટોલ્ર, મેટ્રિક મેલા અંતર્ગત આવતી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જેથી કે આનંદમેલા, વસ્તુ સામગ્રી વેચાણ સ્ટોલ્ર, વ્યવહારમાં ગણિતનો ઉપયોગ વધે તે હેતુસર બાળકોના વજન/ઉંચાઈ માપવી, સર્વાંગી શિક્ષણના પાઠ્યપુસ્તકકોમ, શા.શિ.ના એકમોમાં આવેલા મહાનના માપ મુખ્બ મેહાનાં દોરાવવાની પ્રવૃત્તિ જેવી પ્રવૃત્તિઓ યોજી શકાશે.

R. S. Raval

(વિભાગ - ૨)

જીવન કૌશલ્ય આધારિત બાળમેળો : ધોરણ ૬ થી ૮

પ્રસ્તાવના

જીવન કૌશલ્ય એટલે એવા કૌશલ્યો કે જીવનમાં આગળ વધવા માટે સફળ, સુખમય, શાંતિમય અને સ્વસ્થ જીવન ઘડતર માટે તથા સતત વિકાસશીલ રહેવા માટે જીવનશૈલી સુધારતા એવા જરૂરી કૌશલ્ય. બાળકના શારીરિક અને માનસિક વિકાસની સાથે સાથે તેના જીવનના વિકાસનો પણ વિશેષ મહત્વ છે. જીવન કૌશલ્યો જીવનના વિકાસની કેળવાણી માટેના ઉત્તમ માધ્યમો છે. બાળકમાં રહેલી શક્તિઓના બાળકોનો અને તેના દ્વારા જીવનના વિકાસની કેળવાણી માટે ના ઉત્તમ માધ્યમો છે. બાળકોમાં રહેલી શક્તિઓને પારકવાનું અને તેના દ્વારા તેના જીવનના ઉત્તમ વિકાસ માટે પૂરતી તક પૂરી પાડવાનું ઉત્તમ સ્થાળ એટલે જીવન કૌશલ્ય મેળા.

ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળાના વિધાર્થીઓ જીવન કૌશલ્ય આધારિત બાળમેળા અંતર્ગત વિવિધ આઠ વિભાગો પેકી સર્વનાત્મકતા, ચાલો શીખીએ, જાગુતિ, સ્વચ્છતા અને સુશીલન, હળવાશની પળોમાં, પર્યાવરણને જાગો, માગો અને જાણવો, વાંચન, લેખન અને અવલોકન, સામાન્ય જ્ઞાન અને સમસ્યા ઉકેલ, સમૂહજીવન અને બાળ દર્શન વગેરેની અનેક પ્રવૃત્તિઓ કરે છે અને જીવનના કૌશલ્યો વિકસાવે છે.

બાળકોને જીવન કૌશલ્યને આધારિત બાળમેળાની પ્રવૃત્તિઓ પોતાની જાતે કરતા જોઈ ચોક્કસ કહી શકાય કે બાળકોને આ પ્રવૃત્તિઓથી કોઈક નવું કર્યાનો આનંદ સાથે અનુભવ પણ મળે છે. રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020 અંતર્ગત બાળકોનો આનંદદાયક અને પ્રવૃતિ સભર એવા વ્યવહારિક શિક્ષણનો સાધ્ય અર્થમાં પાયો નાખાય છે અને સાથે જ ભાર વગરના ભણતર આધારિત જીવન કૌશલ્યની ખીલવણી માટેના 'બેગલેસ ડે' ની સારો અર્થમાં શરૂઆત થાય છે. આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં આપણી સરકારી પ્રાથમિક શાળામાંથી અભ્યાસ કરીને છતાં દરેક બાળક ભવિષ્યમાં વિવિધ જીવન કૌશલ્યોની સૂઝ ધરાવતો એક સારી નાગરિક અને વ્યવસાયિક રીતે આત્મા નિર્ભર બનશે.

'ભણતરની સાથેગણતર પણ કરીએ,

ચાલો સૌ સાથે મળીને પ્રવૃતિ દ્વારા અવનવું શીખીએ,

જીવન કૌશલ્યો આત્મસાત્ કરીએ, વ્યવસાયિક શિક્ષણ તરફ આગળ ધપીએ,

ચાલો, આપણે સૌ આત્મનિર્ભર બનીએ...'

R. S. Raval

જીવન કૌશલ્ય મેળા શા માટે ?

- રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020 અંતર્ગત પ્રાથમિક શિક્ષણમાં ભાર વિનાના ભારતણ ની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરી વિધાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ કરવામાં આવી છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળા દ્વારા કેટલીક સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ કરીને બાળકો અનુંભવજને શિક્ષણ મેળવે તે માટે તેમને નવીન સર્જનાત્મક વસ્તુઓ, તોડવાની, જોડવાની અને બનાવવાની તક મળે છે, સાથે જ પોતાના રોજિંદા જીવનના નાના મોટા પ્રશ્નો જાતે હલ કરવાની સ્વાવલંબી બને છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળાની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓથી બાળકો વાસ્વવિક જીવન સાથે જોડાણ કરીને યોગ્ય રીતે જીવન જીવવાની કળા શીખે છે.

- વિવિધ શૈક્ષણિક રમકડા, રમતો અને અનુંભવ જન્ય પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા બાળકોમાં રહેલી સૂક્ષ્મ શક્તિઓને યોગ્ય વાચા મળે છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળાથી બાળકો વ્યવસાયિક રીતે આત્મનિર્ભર બનાવા તરફ ડગલું ભરે છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળા દ્વારા બાળકો પર્યાવરણને જાણે, માટી અને તેનું જતન કરવાની કુશળ કેરે છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળો બાળકોમાં સ્વ-સર્જનનો આનંદ અને મુક્ત રીતે અભિવ્યક્તિ થવા માટેનો અવસર પૂરો પાડી છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળા દ્વારા બાળકોમાં હસ્ત કૌશલ્યો અને કુટિર ઉધોગો તરફ આગળ વધવાની રુચિ ફેલવાય છે અને બાળકો જીવનમાં અમૂલ્ય એવા શ્રમને જીવનનું અભિન અંગ બનાવવ તરફ દોરાય છે.

R. S. Raval

જીવન કૌશલ્ય મેળા શા માટે ?

- રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020 અંતર્ગત પ્રાથમિક શિક્ષણમાં ભાર વિનાના ભારત૦ ની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરી વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ કરવામાં આવી છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળા દ્વારા કેટલીક સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ કરીને બાળકો અનુભવજને શિક્ષણ મેળવે તે માટે તેમને નવીન સર્જનાત્મક વસ્તુઓ, તોડવાની, જોડવાની અને બનાવવાની તક મળે છે, સાથે જ પોતાના રોર્જિંદા જીવનના નાના મોટા પ્રશ્નો જાતે હલ કરવાની સ્વાવલંબી બને છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળાની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓથી બાળકો વાસ્વવિક જીવ્મ સાથે જોડાણ કરીને યોગ્ય રીતે જીવન જીવવાની કળા શીખે છે.

- વિવિધ શૈક્ષણિક રમકડા, રમતો અને અનુભવ જન્ય પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા બાળકોમાં રહેતી સૂક્ષ્મ શક્તિઓને યોગ્ય વાચા મળે છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળાથી બાળકો વ્યવસાયિક રીતે આત્મનિર્ભર બનાવા તરફ ડગલું ભરે છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળા દ્વારા બાળકો પર્યાવરણને જાણે, માટી અને તેનું જતન કરવાની કુશા કેરે છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળો બાળકોમાં સ્વ-સર્જનનો આનંદ અને મુક્ત રીતે અભિવ્યક્તિ થવા માટેનો અવસર પૂરો પાડી છે.

- જીવન કૌશલ્ય મેળા દ્વારા બાળકોમાં હસ્ત કૌશલ્યો અને કુટિર ઉદ્યોગો તરફ આગળ વધવાની રુચિ ફેલવાય છે અને બાળકો જીવનમાં અમૂલ્ય એવા શ્રમને જીવનનું અભિન અંગ બનાવવ તરફ દોરાય છે.

R. S. Raval

જીવન કૌશલ્ય મેળાના હેતુઓ

- વિદ્યાર્થીઓ રોજિંદા જીવનના પડકારોને હકારાત્મક રીતે ઓળખવા અને દૈનિક જીવનની જરૂરિયાતને પૂર્ણ કરવા વિવિધ કૌશલ્ય વિકસાવે તેવું લક્ષ્ય રાખે.
- વિવિધ પ્રવુતિઓચેની વિકાસ થઈ જીવન સાથે અનુકુળ રીતે જોડાઈ શકાય એ માટે શ્રાતા અને બહેતર જીવન જીવવા તૈયાર થાય.
- પોતાના રોજીંદા જીવનમાં નાના-મોટા પ્રશ્નો જાતે હલ કરવાની સ્વાવલંબીતા બને.
- વિદ્યાર્થીઓ જીવન જીવવાની વિવિધ કલાઓ શીખે. અભિવ્યક્તિ, કલ્પના શક્તિ, અવલોકન શક્તિ, તર્કશક્તિ, વક્તૃત્વ શક્તિ, નિર્ણય શક્તિ, સંયમ શક્તિ અને સર્જનાત્મક શક્તિ વિકસાવે.
- શાળા અને સમાજ વચ્ચોનો નાતો વધુ મજબૂત બને.
- વિદ્યાર્થીઓમાં રહેલી સૂક્ષ્મશક્તિઓ ઉજગાર થાય.
- વિદ્યાર્થીઓની કિયાશીલતાને પ્રોત્સાહન મળે તથા વાતાવરણનું નિર્માણ થાય.
- વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ આનંદદાથી પ્રવૃત્તિઓ કરી આનંદ સાથે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે.
- ગણિતિક સંકલ્પનાઓને સમજદારી અને ભૂલો દ્વારા સ્વઅધ્યયનનું કૌશલ્ય વિકસે.
- વિદ્યાર્થીઓ પોતાનું કામ જાતે કરતાં શીખે.
- વિદ્યાર્થીઓ પોતાના સ્વાસ્થ્યને ઉપર કાળજી રાખે અને સ્વસ્થ જીવન જીવતા શીખે.
- વિદ્યાર્થીઓ સારી અને નરસી બાબતો વચ્ચેનો ભેદ પારખે.
- વિદ્યાર્થીઓ પુસ્તકો સાથેની મૈત્રી કરે.
- વિદ્યાર્થીઓ ગામત સાથે જ્ઞાન અને અનુભવ રીવેર ષેવી ણ્યાર-વિકે કરવાની શોખે.
- વિદ્યાર્થીઓમાં તંદુરસ્ત લોકશાહીની ભાવનાનું નિર્માણ થાય.
- વિજ્ઞાન વિષય પ્રત્યે અભિરુચિ વિકસે.
- વિજ્ઞાનના તત્વો જાણે અને અંધશ્રદ્ધાથી દૂર રહે, તેનાથી સમાજમાંથી દૂર કરી આધુનિક વિચારધારા વિકસે.
- વિદ્યાર્થીઓની લઘુતા ગ્રજીણ દૂર થાય અને આત્મવિશ્વાસ વધે.

R.S.Raval

R.S. Raval

જીવન કૌશલ્ય મેળાના વિભાગો

- વિભાગ - 1 - સર્જનાત્મકતાની પ્રવૃતિઓ
- વિભાગ - 2 - ચાલો શીખીએની પ્રવૃતિઓ
- વિભાગ - 3 - સ્વજાગૃતિ, સ્વચ્છતા, સુશોભનની પ્રવૃતિઓ
- વિભાગ - 4 - હળવાશની પળોમાંની પ્રવૃતિઓ
- વિભાગ - 5 - પર્યાવરણને જાણો, માટી અને જળવાંની પ્રવૃતિઓ
- વિભાગ - 6 - વાંચન, લેખન, અવલોકનની પ્રવૃતિઓ
- વિભાગ - 7 - સામાજ્ય જ્ઞાન અને સમસ્યા ઉકેલની પ્રવૃતિઓ
- વિભાગ - 8 - સમૂહ જીવન અને બાલપ્રદર્શનની પ્રવૃતિઓ

R. S. Raval

R. S. Raval

બાળમેળો ફોટોગ્રાફસ

R. S. Raval

R. S. Raval

બાળમેળો ફોટોગ્રાફ્સ

R. S. Raval

R. S. Raval

બાળમેળા વિશે શિક્ષક પ્રતિભાવ

R. S. Raval

R. S. Raval

બાળમેળા વિશે
આચાર્યશ્રી પ્રતિભાવ

R. S. Raval

R. S. Raval

બાળમેળાનો અહેવાલ ૨૦૨૬-૨૭

સવિનય જય ભારત સહ જણાવવાનું કે ચાલુ વર્ષ 2026 - 27માં રાજ્યની તમામ સરકારી પ્રાથમિક શાળાઓમાં જી.સી.ઈ.આર.ટી. દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં વિવિધ જીવન કૌશલ્યોની ખીલવણી થાય તે માટે દર વર્ષ બાળમેળો તથા લાઈફ સ્કીલ મેળાનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

જેથી કરી બાળકો વિવિધ આનંદદાયી પ્રવૃત્તિ કરી મનોરંજન સાથે જ્ઞાન મેળવે. બાળકોમાં સહકાર, નેતૃત્વ, લોકશાહીની ભાવના, સાહસિકતા વગેરેની ખીલવણી થાય.

તેમ જ લાઈફ સ્કીલ મેળા દ્વારા રોજિંદા જીવનના પડકારોને હકારાત્મક જીવવા અને દૈનિક જીવનની જરૂરિયાતોને કુશળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરવા વિવિધ કૌશલ્ય કે આવડત પ્રાપ્ત કરે તથા જીવન કૌશલ્ય થકી વિદ્યાર્થીઓની શારીરિક અને માનસિક ક્ષમતાઓને તેમના વ્યક્તિત્વની સર્વાંગી વિકાસ સાધી સ્વસ્થ, સફળ, સુખમય અને શાંતિમય જીવન જીવતા શીખે તે હેતુસર એક દિવસીય બાળ મેળો તથા લાઈફ સ્કીલ મેળો યોજવામાં આવે છે.

અમારી પ્રાથમિક શાળા ખાતે બાળમેળો તથા લાઈફ મેળો યોજવામાં આવ્યો તેની વિગતે માહિતી નીચે મુજબ છે.

આજરોજ પ્રાર્થના સંમેલનમાં બાળમેળા વિશે આચાર્યશ્રીએ સમજ આપી. બાળમેળાના હેતુઓની સમજ આપી ત્યારબાદ બાળમેળાની શરૂઆત કરવામાં આવી. શાળામાં વિવિધ સ્ટોલ ઉભા કરવામાં આવ્યા જેમાં માટીકામ, બેસ્ટ માંથી બેસ્ટના ઢીઃમુના, દિવસની ખાલી પેટીઓમાંથી આગગાડી, વોલપીસની પ્રવૃત્તિઓ વગેરે બાળકોને કરાવાણી.

બાળકોને સુંદર મજાના રમકડા બનાવ્યા, બટાકાની છાપો પાડી, ચિત્રોમાં સરસ મજાના રંગો પુર્યા, વિવિધ રંગોથી સરસ રંગોલી બનાવી, કાગળ વર્કની પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવી.

બાળકોએ સુંદર રીતે ગુંદર કે ફ્વિકોલની મદદથી કોગળ વર્કાના નમૂના બનાવ્યા. કાગળ માંથી જૂની જૂની ટોપીઓ બનાવી. કાગળ માંથી હોડીઓ તથા વિમાન બનાવ્યા.

બાળ રમતે અને બાળકોનો પણ ગવડાવવામાં આવ્યા. બાળકોને લંગડી, કુકડા ફાઈટ, કેંટલા રે કેટલા રમત રમાવવામાં આવી. બાળકોને મજા ના ગીતો ગોડાવવામાં આવ્યા.

બાળકોએ સુંદર ગીતો પણ ગયા. બાળકોને બનાવેલ વસ્તુઓનું પ્રદર્શન યોજવામાં આવ્યું.

એસ.એમ.સી. સભ્યો તથા હાજર વાલીઓએ પ્રદર્શન નિહાળ્યું હતું. સારા નમૂના બનાવનાર બાળકોને પ્રોત્સાહિત ઈનામ આપવામાં આવ્યું. આમ આજનો દિવસ બાળકો માટે ખૂબ જ મજાનો રહ્યો. હતો. બાળકોને ખૂબ ઉત્સાહથી પ્રવૃત્તિઓ કરી હતી. બાળકોના ચહેરા પર ખુશી છલકતી હતી.

R. S. Raval

R. S. Raval

બાળમેળાનો અહેવાલ 2026-27

બાળમેળો એ લાગ લેબાર બાળકો માટેની આનંદ યાત્રા છે. તથા તેનો સર્વાંગી વિકાસ માટે નો અવસર છે. એનાથી બાળકના મનમાં વિકાસ માટેની અલગ અલગ દિશા ખુલે છે. જે તેના ભવિષ્ય માટે તેના મનમાં કશાકનુંઓનું અંકુરણ કરી જાય છે. આ બીજ રોપણ ભવિષ્યમાં વૃક્ષ બની પાંગરે છે. બાળમેળાએ તો બાળકોને અભિવ્ય ક્તિ થવાનો કાર્યકમ છે. બાળકોમાં પડેલી સુક્ષ્મ શક્તિઓને જાગુત કરવાનો કાર્ય કમ છે. બાળકોમાં આત્મ શ્રદ્ધા અને આત્મવિશ્વાસ પ્રેરવાથી કાર્યશીલતા સંતોષાય છે. સામૂહિક ભાવના વિકસે છે. વિચાર શક્તિ વિકસે છે. તેમનામાં મૂલ્યોનું ઘડતર થાય છે અને આત્મવિશ્વાસ વધે છે.

આ પ્રકારના બાળમેળો જી.સી.ઈ.આર.ટી. દ્વારા ગુજરાત રાજ્યની તમામ સરકારી પ્રાથમિક શાળામાં યોજાય છે, પરિણામે નામાંકન, સ્થાયીકરણ અને ગુણવત્તા સુધારણા વધવા પામી છે.

લીંબુ ચમચી રમત

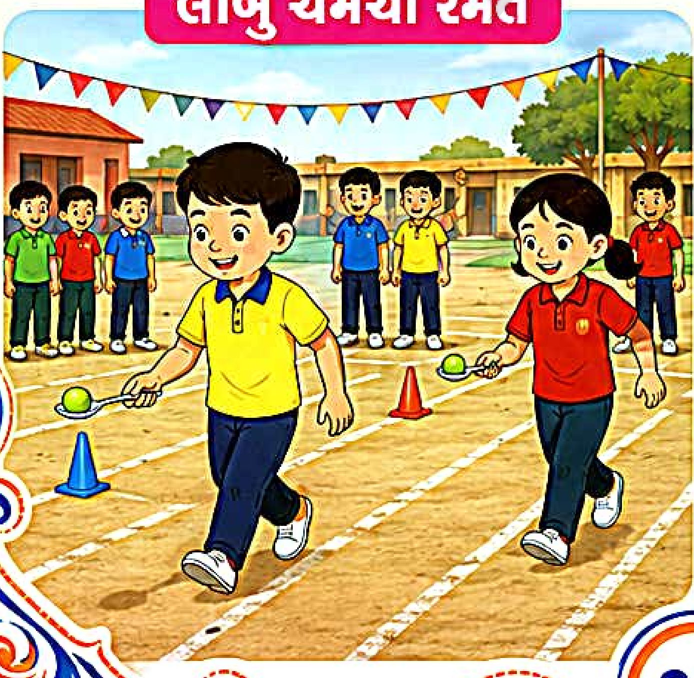

સંગીત ખુરશી રમત

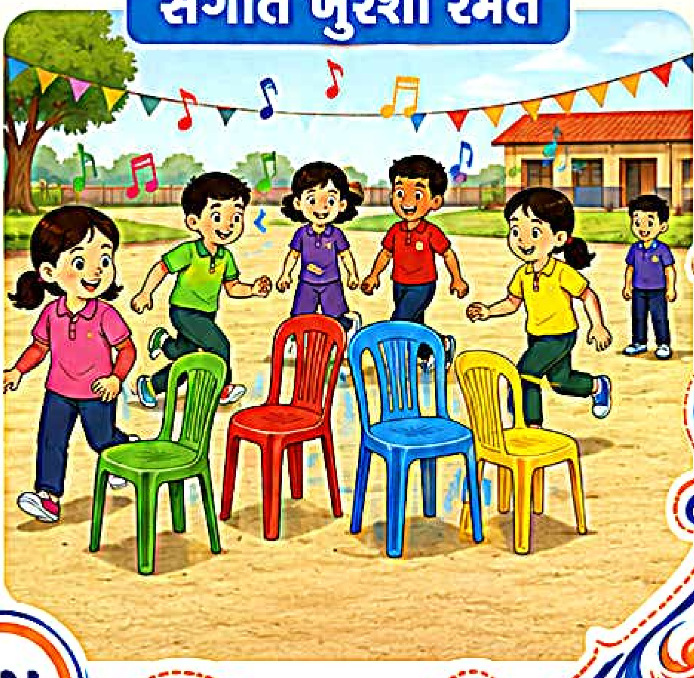

R. S. Raval

R. S. Raval

બાળમેળા અને લાઈફ સ્કીલ મેળા વર્ષ : 2026-27

પહોંચ

આથી હું ____________________________

હોદ્દો - ________ પ્રાથમિક શાળા ____________________ તા - ________

જિલ્લો - __________________ , જેવં વર્ષ 2026-27 માં જીલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, _____________ તરફથી બાળમેળા અને લાઈફ સ્કીલ મેળા ગ્રાન્ટના રૂપિયા __________ એક રૂપિયા ____________________ આર.ટી.ઈ. એક્ટ. થી એસ.એમ.સી. એજ્યુકેશન ખાતા નં ______________ માં નાણા મળેલ છે. જે બદલ આ પહોંચય લખી આપું છું.

જે સાચું અને બરાબર છે.

તારીખ : ________________

સ્થાન : ________________

મુખ્ય શિ. સહી અને સિક્કો

યુટીલાઈઝેશન સર્ટિફિકેટ

આથી હું ________________________________

હોદ્દો - _________ પ્રાથમિક શાળા ____________________ તા - ________

જિલ્લો - ___________________ , જેવં વર્ષ 2026-27 માં જીલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, ______________ તરફથી બાળમેળા અને લાઈફ સ્કીલ મેળા ગ્રાન્ટના રૂપિયા ___________ એક રૂપિયા ____________________ આર.ટી.ઈ. એક્ટ. થી એસ.એમ.સી. એજ્યુકેશન ખાતા નં ______________ માં નાણા મળેલ છે. મળેલ નાણાંનો ઉપયોગ બાળમેળા અને લાઈફ સ્કીલ મેળા માટે જ કરવામાં આવેલ છે. કોઈ બચત રહેલ નથી. જે બદલ આ યુટીલાઈઝેશન સર્ટિફિકેટ લખી આપવામાં આવે છે.

જે સાચું અને બરાબર છે.

તારીખ : ________________

સ્થાન : ________________

મુખ્ય શિ. સહી અને સિક્કો

R.S. Raval

S. Raval